

לחו

ולכאורה צ"ע הא בספק א"צ חדוש דאין לך חידוש גדול מזה. וכמו בהא דסי"א. וכשי"כ מהתם דהתם הספק שקול והדבר מוכרע. והכא יותר נראה כפסק המחבר אלא שהט"ז והמ"א פקפקו בזה. ולכאורה יש לחלק דהתם הספק בתפלה אם צריך להשלימה. אבל הכא עיקר הספק בתשלומין אם יצא. ולפי"ז לא התפלל שחרית והתפלל מנחה ומסופק בתשלומין אם התפלל צריך לחדש דבר. (אלא דבזה בפשיטות י"ל כיון דמסופק אם התפלל לתשלומין כבר עבר הזמן ואין לו תשלומין כמו בס"ג):

ד. בא"א סי' ק"ז ב' וכאן סק"ב נסתפק ספק התפלל שחרית ועבר זמנה אם יש תשלומין על הספק (והיינו לענין שיצטרך לחדש). וצריך ג"כ לחלק בין הך ובין הא דסי"א. דהתם הספק אי התשלומין מועילים והכא הספק אם צריך תשלומין. ולע"ד אין כל אילו החלוקים נראין דכללא כייל הרא"ש ז"ל כיון שמספק הוא מתפלל אין לך חדוש גדול מזה. ואפשר ספיקו של א"א היא אם מחויב להשלים בספק כמו בודאי וכדעת המ"א בסי' ק"ז עיש"ש סק"ג. אבל אם רוצה להשלים א"צ לחדש:

ה. עיין ד"ח שפי' בכונת הרשב"א ז"ל דאותו זמן שאינו זמן תפלה לכתחלה. אינו ראוי לתשלומין אא"כ לא התפלל החובה בזמן הלכתחלה. ובזה שפיר ישב הרשב"א ז"ל קושיותו דהוי ליה למימר לא התפלל שחרית קודם חצות מתפלל אחר חצות. דאתי לאפוקי החצי שעה שאחר חצות שאינו זמן מנחה. וכן הא דלא אמר לא התפלל מנחה משלימה כל הלילה. דנהו דאם לא התפלל מעריב יש תשלומין למנחה עד הבוקר. אבל אם כבר התפלל מעריב בזמנה אין תשלומין למנחה ע"כ. – קלא – ולדעתי אין זה כלום. דהא פשטא דגמרא דמוקי להא דר' יוחנן כרבנן דתפלת השחר עד חצות לכתחלה. א"כ אכתי קשיא רישא טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית שתיים. עד חצות הוי ליה למימר ודו"ק. וגם גוף דבר זה ליתא דתפלת ערבית זמנה כל הלילה לכתחלה כמ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' תפלה ה"ו עיין צ"ח כ"ו ע"ב ד"ה שהרי. ולפי"ז בלא התפלל מנחה יכול להשלימה כל הלילה. אלא שגם זה ליתא שרוב הפוסקים פירשו דברי הרשב"א ז"ל שגם

בזמן

זה דהא גם בסי' רל"ד מביא הפלוגתא כמו בכאן. וכתב אבל ג"ל שאין להתפלל תפלת נדבה אם לא שיוכל לחדש בה דבר וגם צריך שיהיה מכיר א"ע וכו' ע"כ. ויתפרש שפיר כמו בכאן. דגם להרי"ף דא"צ לחדש בה דבר צריך שיהיה מכיר א"ע וצ"ע. אבל עכ"פ דעת המחבר אינו כן דהא לא הביא כלל דעת הרי"ף (ובאמת לשיטתו בב"י גם הרי"ף כ"ל דצריך לחדש). ואפ"ה כתב דצריך שיהא מכיר א"ע וכו'. וכן מבואר בשו"ת מהרי"ל סי' י"ב דגם כשמחדש צריך שיהיה מכיר א"ע וכו'. אבל לכאורה נראה דכ"ז במתפלל נדבה אבל בספק התפלל נראה דפשיטא דלא שייך למה לי וכו'. דאלי"כ נפל כל הך דינא דספק התפלל בבירא לדידן שאין אנו מכונים כמ"ש בסי' ק"א. וכמו שסיים הרא"ש ז"ל בכאן והלואי שיוכל לכיון בג' תפלות הקבועות ע"כ: ועיין לקוטים:

סימן קח

א. לא מצאתי בשום מקום מבואר בלא התפלל שחרית דמתפלל מנחה ב'. מה יעשה בפסד"ז דהא נסדרו להזכיר שבחו של מקום קודם שיתפלל. והגם דבמנחה אין פסד"ז א"ל דדי בפ"א ביום. אבל זה שלא סידר בשחרית יסדר במנחה לתשלומי שחרית. עי' סי' נ"ב סק"ג. ומסתמך כל הפוסקים משמע דאינו אומר פסד"ז וצ"ע:

ב. טעה ולא התפלל שחרית דמתפלל מנחה שתיים. פשיטא דאסור לטעום קודם הראשונה משום ואיתי השלכת וכו' ואפילו פחות מכביצה כמו קודם שחרית. ואם התחיל פוסק לדעת הרא"ש ז"ל בסי' פ"ט ס"ה. ואם התפלל של מנחה לכאורה לא שייך הטעם דואיתי השלכת וכו' וא"כ סעודה אסור אבל טעימה מותרת. ואם התחיל אינו מפסיק. כמו בטעה ולא התפלל ערבית דמתפלל שחרית ב' שכתב המ"א בסק"ג דאם התחיל אינו מפסיק. וכן נראה דטעימה מותרת. אבל נראה מדלא כתב המ"א דינו בטעה ולא התפלל שחרית ומתפלל מנחה ב'. גראה דכאן פשיטא ליה כיון דהשני' לתשלומי שחרית שייך בכאן ואיתי השלכת וכו'. גם קודם השניה. ואסור אפילו טעימה ואם התחיל פוסק:

ג. הא דאם הפך לא יצא ידי תשלומין והלק המ"א ע"ז בסק"ב וכתב הרב ז"ל בס"א יש